EU:n kaasudirektiivi ja NS II
-
Mistä lakimuutosehdotus kumpuaa?

Veli-Pekka Tynkkynen

Venäjän ympäristöpolitiikan apulaisprofessori

Aleksanteri-instituutti, Helsingin yliopisto

Oikeudellisen kiistan tausta

- Toimivien markkinoiden, energiaturvallisuuden ja kokonaisturvallisuuden ristiveto
- Venäjä/Gazprom: EU:n 3. energiapaketti ei päde
- EU: pätee maissa + merellisen osan ’oikeudellinen tyhjiö’ täytettävä

NS II vs. nykyinen kaasuinfra & LNG

- NS I+II kapasiteetti 110 mrd m^3: 85% nykyisestä (130 mrd m^3)
- Ukrainan 120 mrd m^3 + Puola & Valko-Venäjä 20 mrd m^3
- Nykyisestä kapasiteetista (195 mrd m^3) käytössä 2/3
- Vuosikymmeneen ei kapasiteettivajetta nykyinfralla
- NS II jarruttaisi LNG-infran lisärakentamista → heikentää energiaturvaa

Gazprom – markkinatoimija?

- Gazprom ei ole puhdas markkinatoimija
- Venäjän ja Putinin regiimin geopoliittinen ja -ekonominen intressi

- Hajota ja hallitse -strategia Venäjällä ja Euroopassa
  - Energiakulttuuri ja militarismi: kaasuohjelma Газификация России & kansalaissotilaskoulutus Готов к труду и обороне
  - Ukrainan kiertäminen (- 4 Mrd USD) ja Saksan lähentäminen porkkanoilla prioriteettina

Sources: Inogate, « Projects of pan-European interest. Proposed priority axes for natural gas pipelines », décembre 2003; Agence France-Presse, Reuters and RIA Novosti, 2006 to 2008; European commission ; Ministry of Energy (Norway); www.nord-stream.com ; US Department of Energy.

Poliittinen kiista
Saksan johtajuus, solidaarisuus, Ukraina

- EU:n tavoitteet: viennin ja myynnin eriyttäminen, vapaa pääsy, markkinatilanteen luominen sekä riippuvuuden vähentäminen
- NS II on vastoin kaikkia näitä tavoitteita → hajottaa > tuo hyötyä

- Ukrainan reitti epäluotettava ja huonokuntoinen? → korruptiota rajoitettu (IMF); reitin kunnostaminen taloudellisinta
- Ukrainan kauttakulku loppuisi NS II myötä → haavoittuvuus
- USA:n potentiaaliset sanktiot? (Fortum – Uniper ja Suomi?)
- Saksa EU:n johtajana, solidaarisuuden ja sanktioiden takaajana?
- **Ilman vahvaa Energiaunionia ei yhteistä ääntä → kokonaisturvallisuutta (ylä- ja alajuoksulla) vaikea edistää**

Venäjän öljy ja ’hiilen vuoto’

- 1990-luvulla 26.000 öljyvuotoa vuosittain; 2000-luvulla 10.000-20.000
- Venäjä tuottaa n. 13 % öljystä, 50 % öljyvuodoista
- Ympäristöön pääsee n. 1 % tuotannosta -> 5 milj. tonnia öljyä
- Ongelmana öljyputkien korkea ikä (yli 30 v.) + öljy-yhtiöitä ei sanktioida

Venäjän kaasu ja ’hiilen vuoto’

- Öljyntuotannon oheiskaasusta 10 – 20 Mrd m^3 poltetaan soihduissa (n. 3 % EU:n ja n. 8 x Suomen kulutus)
- Venäjä tuottaa 13 % maailman öljystä, ¼ oheiskaasun soihdutuksesta
- Venäjän soihdutuksen noki (musta hiili) vastaa jopa ¼ arktisen lämpenemisestä
- Gazprom hyödyntämisen hidastaja

Kiitos huomiostanne!

Venäjän energia- ja ympäristöpolitiikan tutkimusryhmä

blogs.helsinki.fi/tynkkynen/